

En villrein er en villrein når den kan leve i flokker som streifer over store områder, bruker varierte beiteområder og er en del av menneskers opplevelse og høsting.

Villrein &. Samfunn 2004. En veiledning til bevaring og bruk av Europas siste villreinfjell.

Tiltaksplan for Snøhetta

Oppdraget

Forventninger

Utfordringer

Proessen

2.3.2023

Statsforvalteren i Trøndelag

Tröndelagen Staatehaaltoje

Snøhetta villreinområde

3345 km²

Mål om 3000 dyr

800 dyr i vest, 2200 i øst

Kommuner med areal

Oppdal

Sunndal

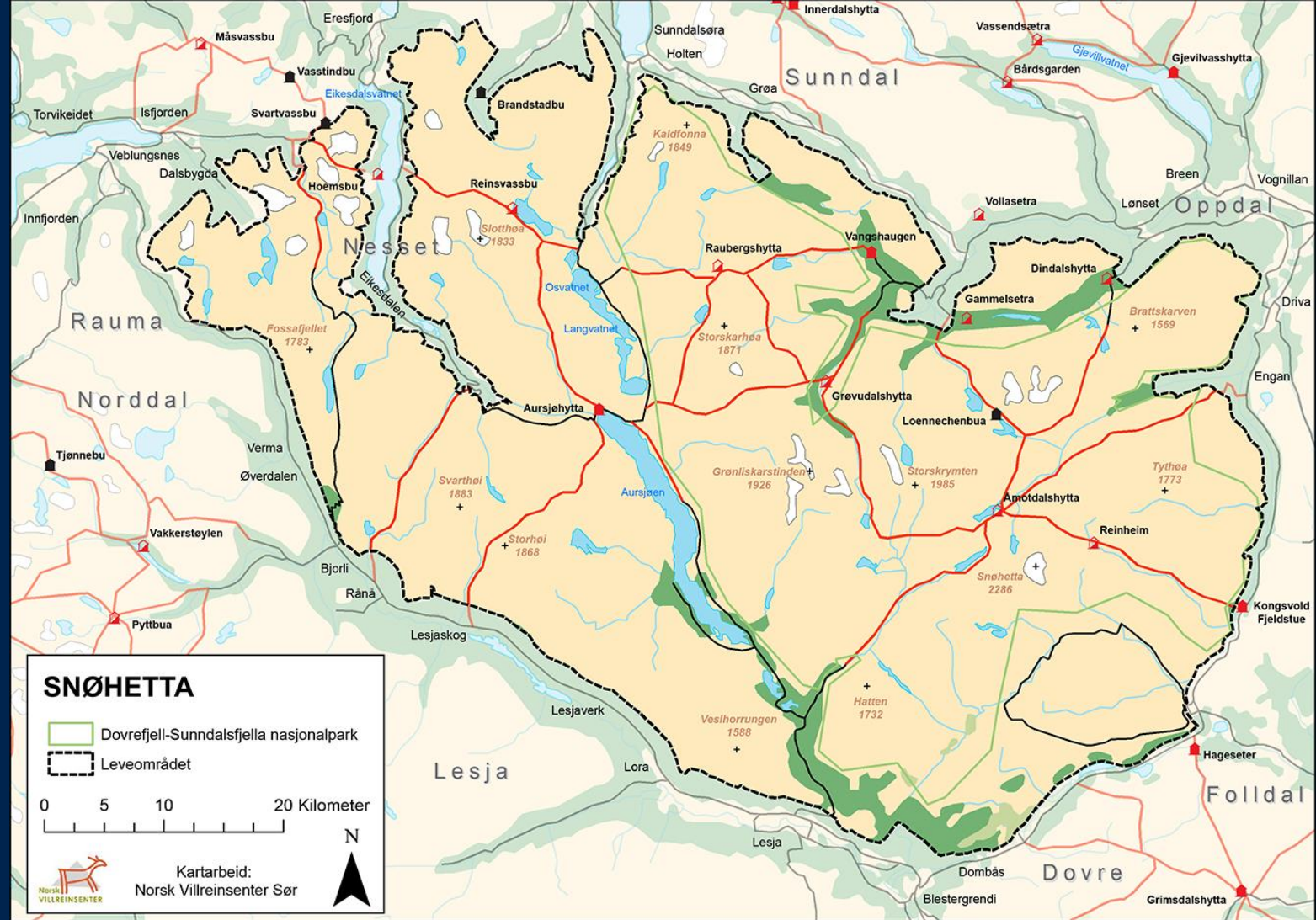
Molde

Rauma

Lesja

Dovre

Nasjonalt villreinområde

Statsforvalteren i Trøndelag

Trööndelagen Staatehaaltoje

Regjeringen - 5. okt. 2022

Utviklinga for villreinen i Noreg har over lang tid gått i feil retning. Regjeringa har difor vedtatt å lage ei stortingsmelding og tiltaksplanar for dei einsskilte nasjonale villreinområda. Her vil regjeringa vurdere kva for grep som må tas for å berge villreinen.

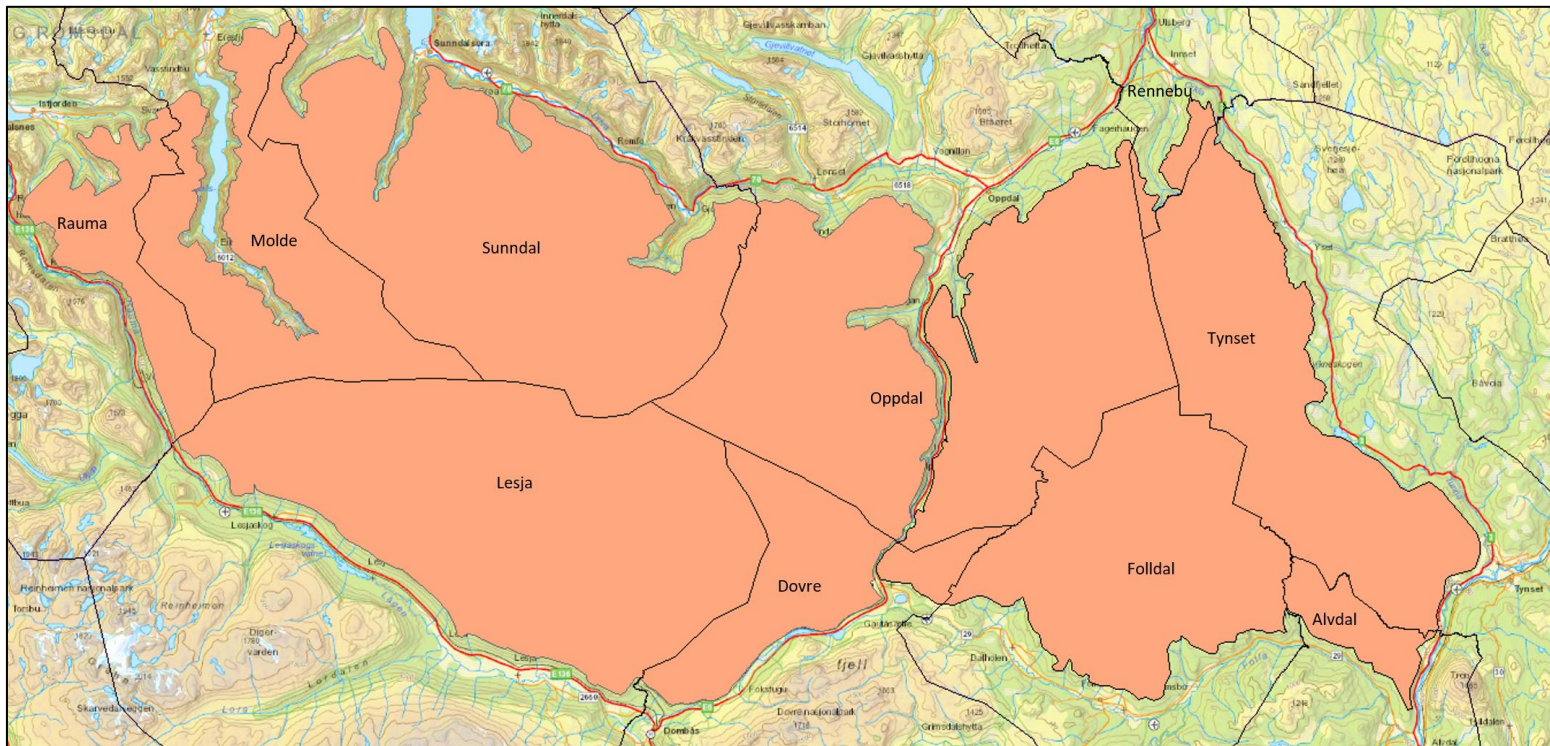
Klima- og miljødepartementet 20. des. 2022

«Målsetjinga med stortingsmeldinga er å sikre og forankre naudsynte og langsiktige endringar i gjeldande politikk og rammeverk for å kunne betre situasjonen for villrein. Det er ei ambisiøs målsetjing som krev at alle dei involverte sektorane jobbar saman og bidreg med sin del av jobben for å lukkast.»

Statsforvalteren i Trøndelag er oppnevnt som hovedansvarlig statsforvalter for de to villreinområdene Snøhetta og Knutshø.

Forankret i Forskrift om forvaltning av hjortevilt med kommentarer, 2016.

Dette er årsaken til at Statsforvalteren i Trøndelag har fått oppdraget med å lede arbeidet med å lage utkast til tiltaksplaner for begge disse områdene.

Oppdraget

Å lage utkast til tiltaksplan.

Tiltakene i planene skal redusere de negative påvirkningene på villreinen i Snøhetta, slik at målet i kvalitetsnormen kan bli nådd.

Målet er minimum middels kvalitet.

På lengre sikt også er et mål at området skal ha god kvalitet.

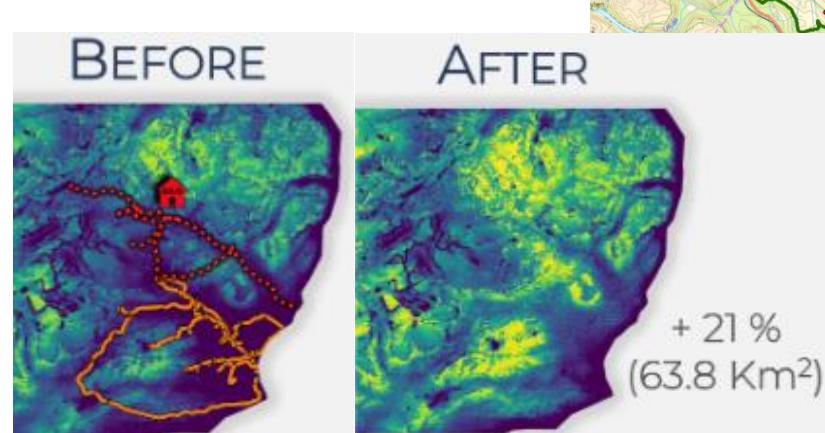
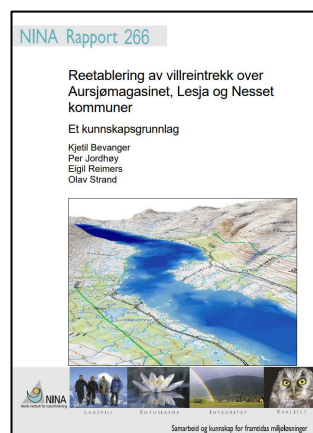
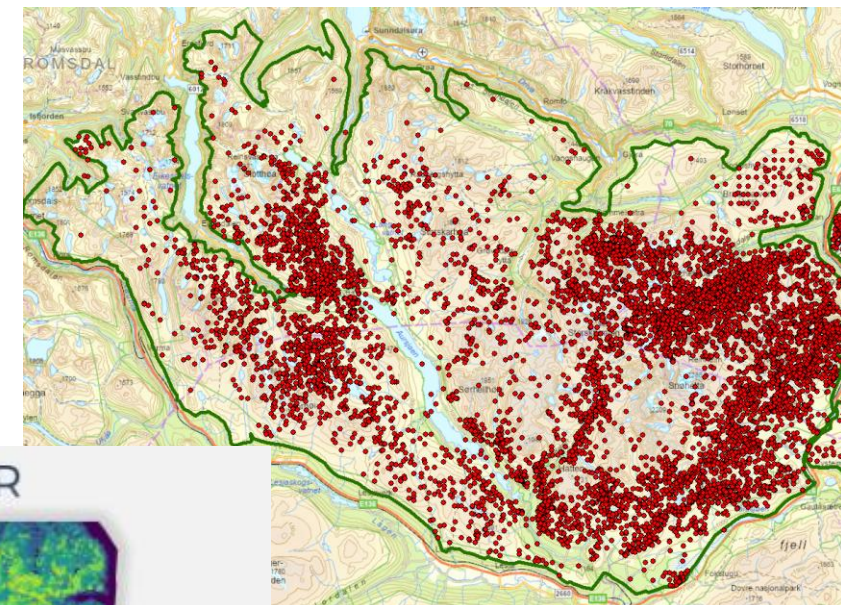
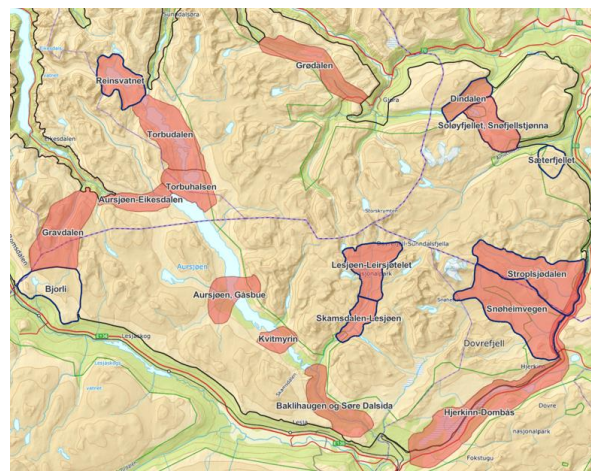
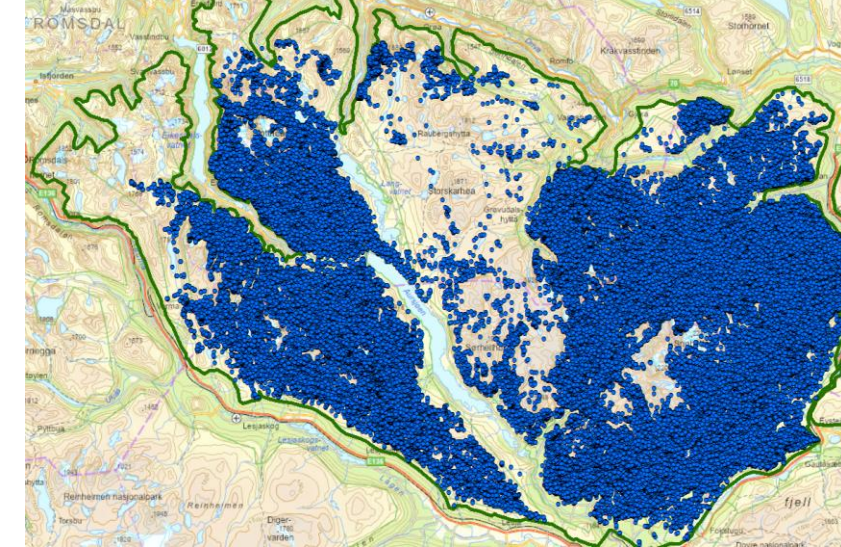
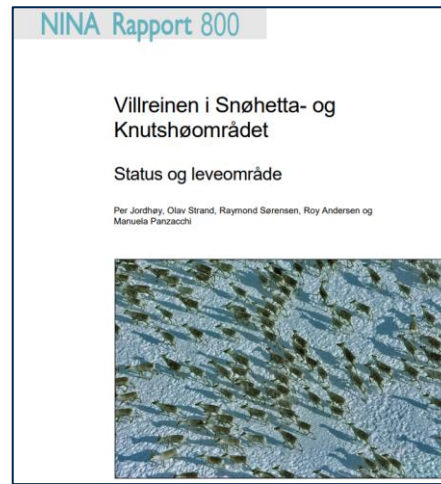
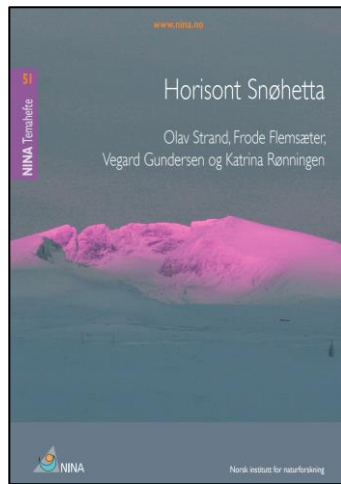

Statsforvalteren i Trøndelag fikk oppdraget i brev fra Miljødirektoratet i november 2022, utdypet februar 2023.

Utkastet til tiltaksplanen skal leveres innen **1. desember 2023.**

Har vi nok kunnskap?

JA. Vi har for mye kunnskap til å ikke gjøre noe

Det er gjort noen restaurerende tiltak

Det er et «bussregime» på Snøheimveien.

Det er reguleringer av sykling langs Snøheimveien.

Det er etablert en moskussti hvor målet er å styre ferdsel vekk fra sårbare områder.

Det foreligger planer om å «legge ned» noen av stiene i Stroplsjødalen.

Det viktig å prioritere mellom viktige og mindre viktige utfordringer

Identifisere hvem som «eier utfordringen» og hvem som eier relevante virkemiddel som kan løse utfordringen/-ene.

Store utfordringer i Snøhetta

Det er usikkerhet til hvordan klimaendringer påvirker bestanden.

Bestandsforvaltning og jaktutøvelse er aktuelle tema å utrede.

Store utfordringer i Snøhetta

Menneskelig aktivitet langs Snøheimveien i Dovre kommune:

Den store menneskelige ferdselen langs Snøheimveien hindrer reinens naturlige arealbruk og vandring mellom fjellene i Oppdal og Hjerkinplatået for å nå viktige beiteområder.

Store utfordringer for reinen i Snøhetta

Menneskelig aktivitet i Stroplsjødalen i Oppdal kommune: Den store menneskelige ferdselen i Stroplsjødalen hindrer reinens naturlige arealbruk og vandring mellom fjellene i Oppdal og Hjerkinplatået for å nå viktige beiteområder.

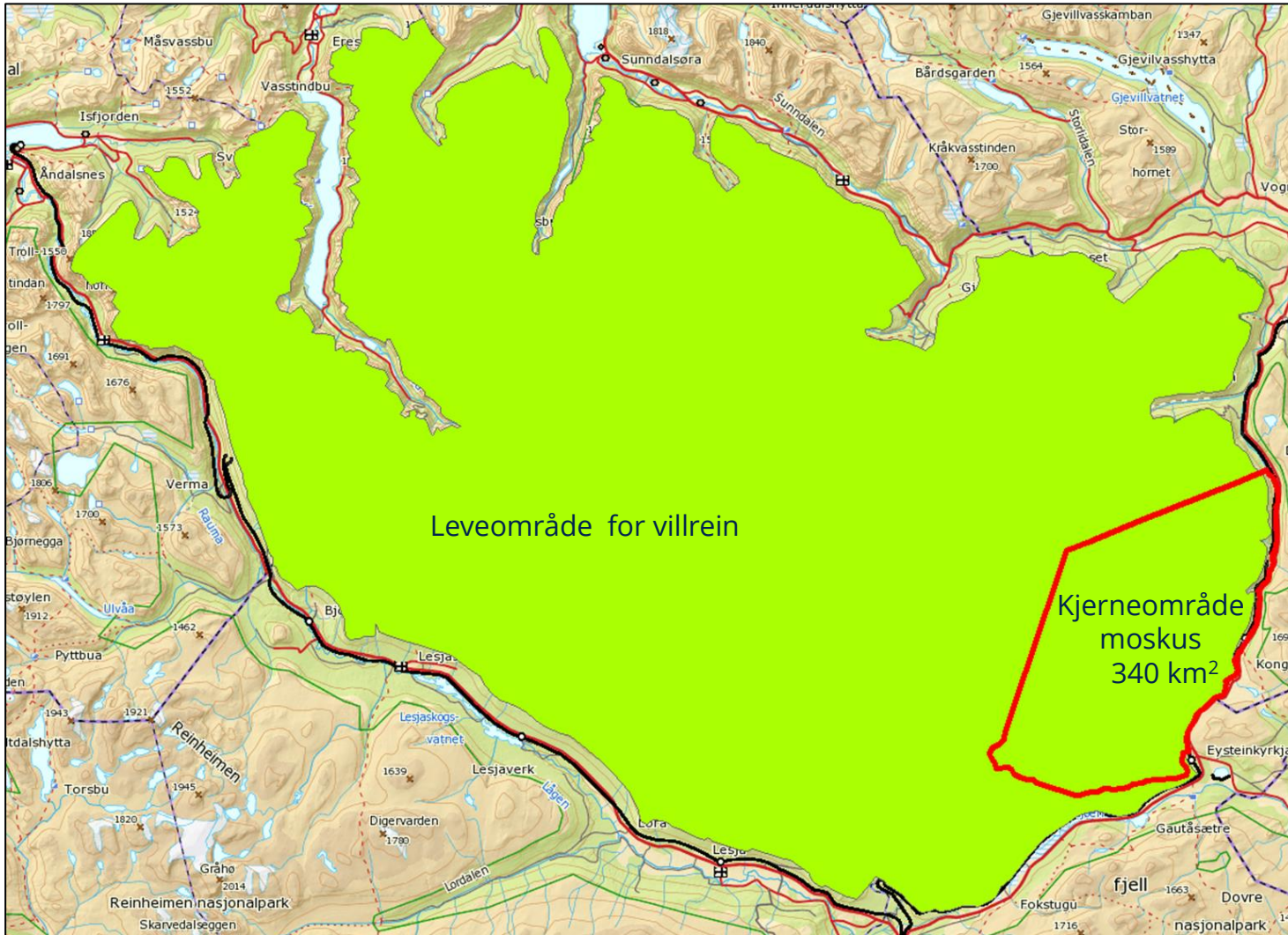
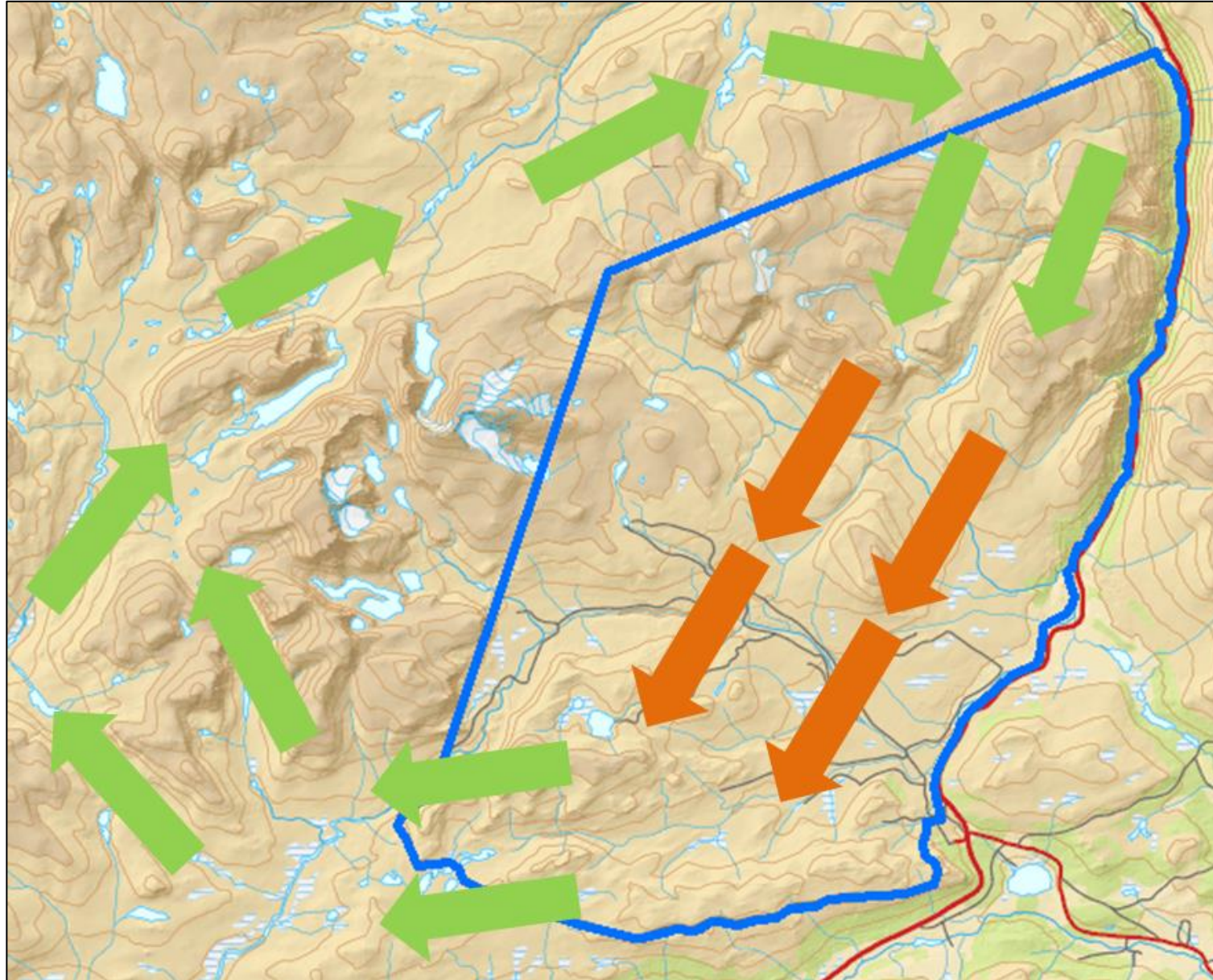
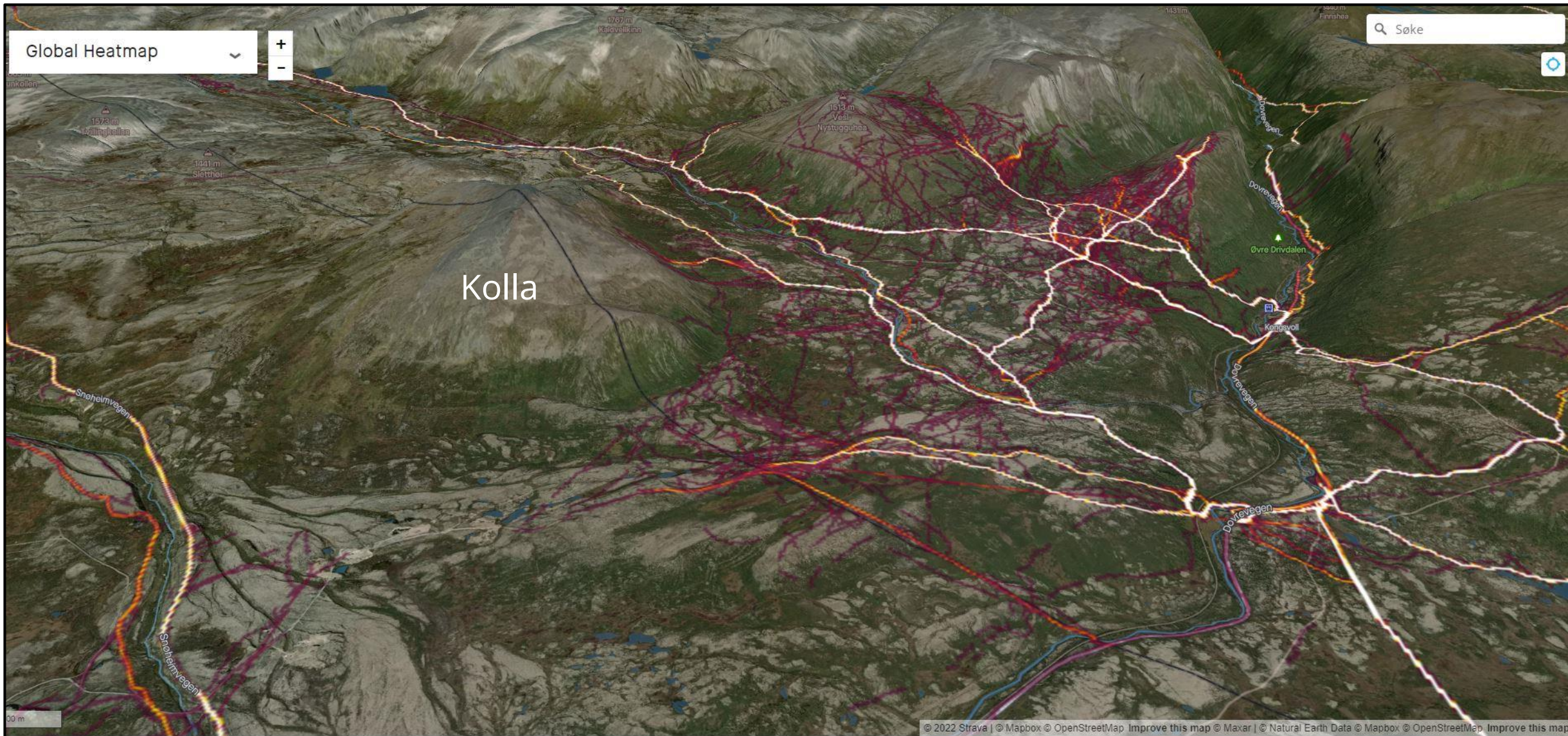

Foto: Bjørn Rangbru, Statsforvalteren i Trøndelag

Moskusturisme – en økende utfordring for villrein

Rotasjonstrekket for villrein (skisse etter Strand et. al 2013) og kjerneområdet for moskus (blå strek). Pilene er oransje i Stroplsjødalen og Snøheimveien hvor det er store ferdselsutfordringer

Heatmap fra Strava, uttak 06.10.22. Viser aktiviteten «run» siste år som inkluderer fotturer, dvs. at sykling og vinteraktivitet ikke er med. Kilde Espen Rusten, SNO

Store utfordringer for reinen i Snøhetta

Aursjøbassenget/Aursjøen i Lesja og Molde kommuner:

Aursjøen er en regulert innsjø på grensen mellom fylkene Innlandet og Møre og Romsdal. Den kunstige dammen har oversvømmet gamle trekkveier og hindrer reinen å bruke gamle vandringsområder mellom øst og vest i Snøhetta.

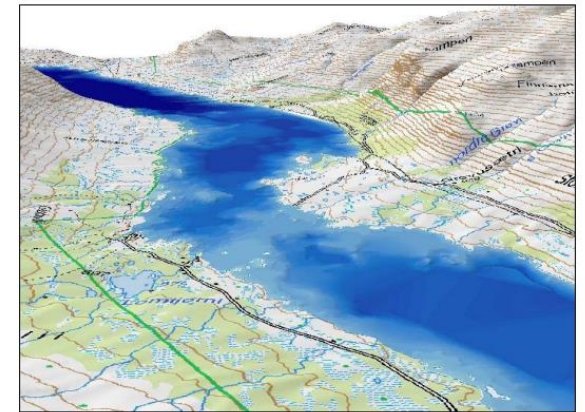

NINA Rapport 266

Reetablering av villreintrekk over
Aursjømagasinet, Lesja og Nesset
kommuner

Et kunnskapsgrunnlag

Kjetil Bevanger
Per Jordhøy
Eigil Reimers
Olav Strand

Samarbeid og kunnskap for framtidens miljøløsninger

i Trøndelag

Store utfordringer for reinen i Snøhetta

Menneskelig aktivitet ved fritidsboliger ved Aursjødemningen, Torbuhalsen, i Molde kommune: Menneskelig aktivitet her hindrer reinen å bruke gamle vandringsområder mellom Snøhetta øst og vest.

Menneskelig aktivitet langs Aursjøvegen mellom Eikesdal og Sunndalsøra i Molde og Sunndal kommuner:

Den menneskelige aktiviteten langs veien hindrer / begrenser reinen i å vandre nord og sør vest for Aursjødemningen og mellom Snøhetta øst og vest i Torbudalen.

Foto: Bjørn Rangbru, Statsforvalteren i Trøndelag

Store utfordringer for reinen i Snøhetta

Menneskelig aktivitet ved fritidsboliger i Torbudalen i Sunndal kommune:

Menneskelig aktivitet her hindrer reinen å bruke gamle vandringsområder mellom Snøhetta øst og vest.

Foto: Bjørn Rangbru, Statsforvalteren i Trøndelag

De viktigste arealutfordringene er kartfestet under - fokusområder

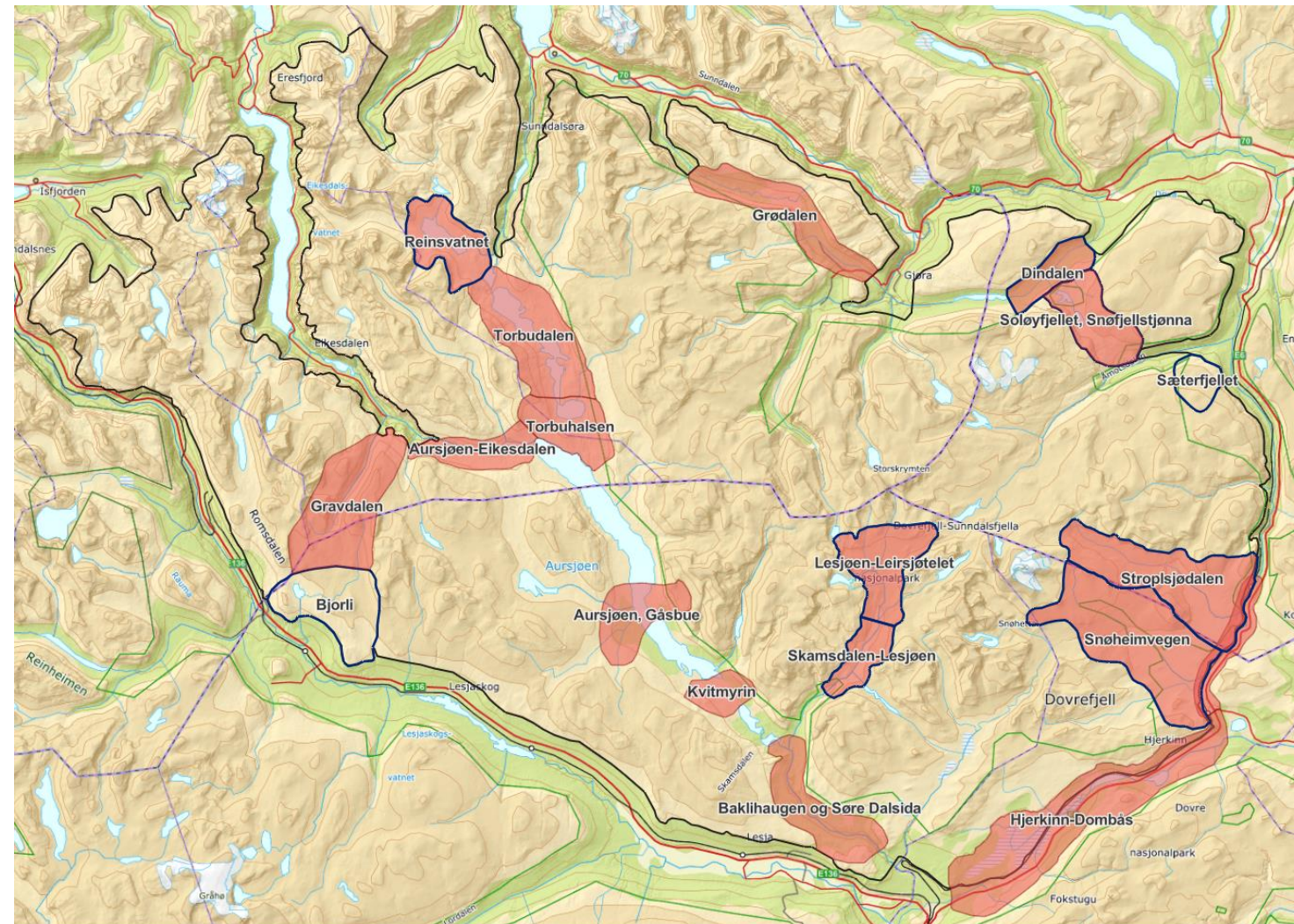

Hva kan arbeidet bety i praksis?

Det skal lede til et utkast til en tiltaksplan. Konkrete tiltak kan være:

- Bestandsforvaltning-jaktutøvelse
- Regulering av ferdsel
- Regulere vei og anlegg
- Endre regelverk
- Tilrå nye utredninger

Dette er eksempler på tema som prosjektet vil vurdere for utredning og tiltak.

Vi tar i mot forslag for å løse disse utfordringene

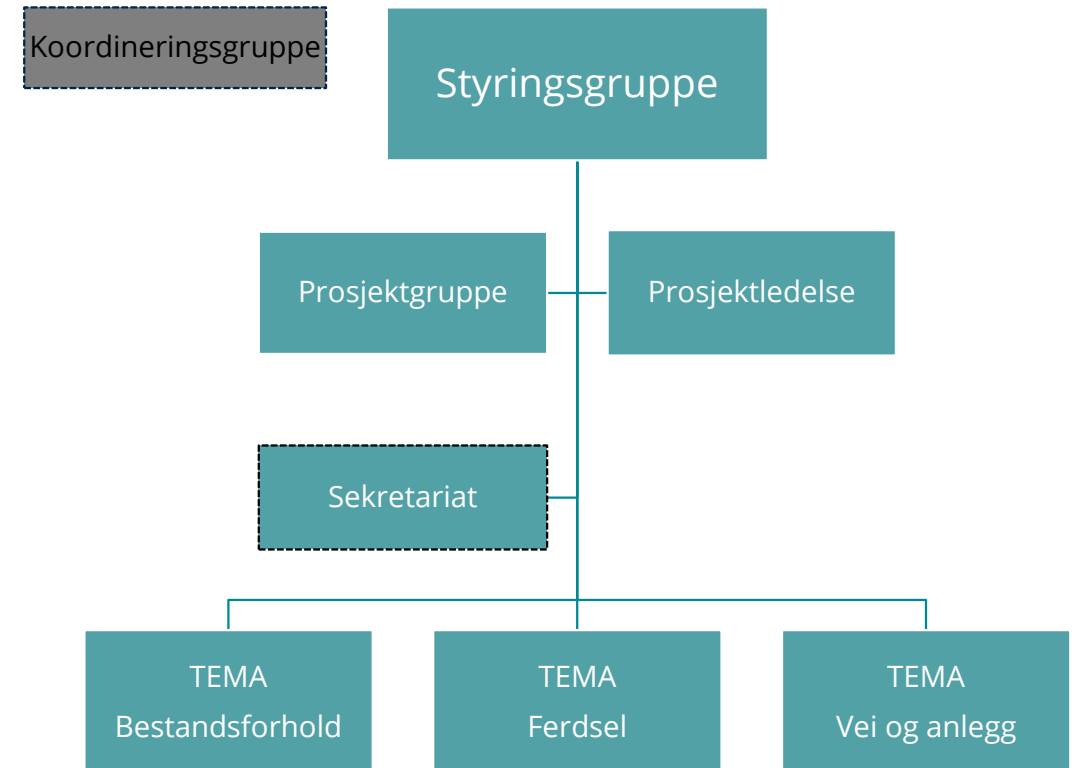
Organisering av arbeidet - styring

Hvem sitter i styringsgruppa?

- Statsforvalteren i Trøndelag - tildelt oppdraget

Hvem sitter i koordineringsgruppa?

- Statsforvalteren i Innlandet
- Statsforvalteren i Møre og Romsdal

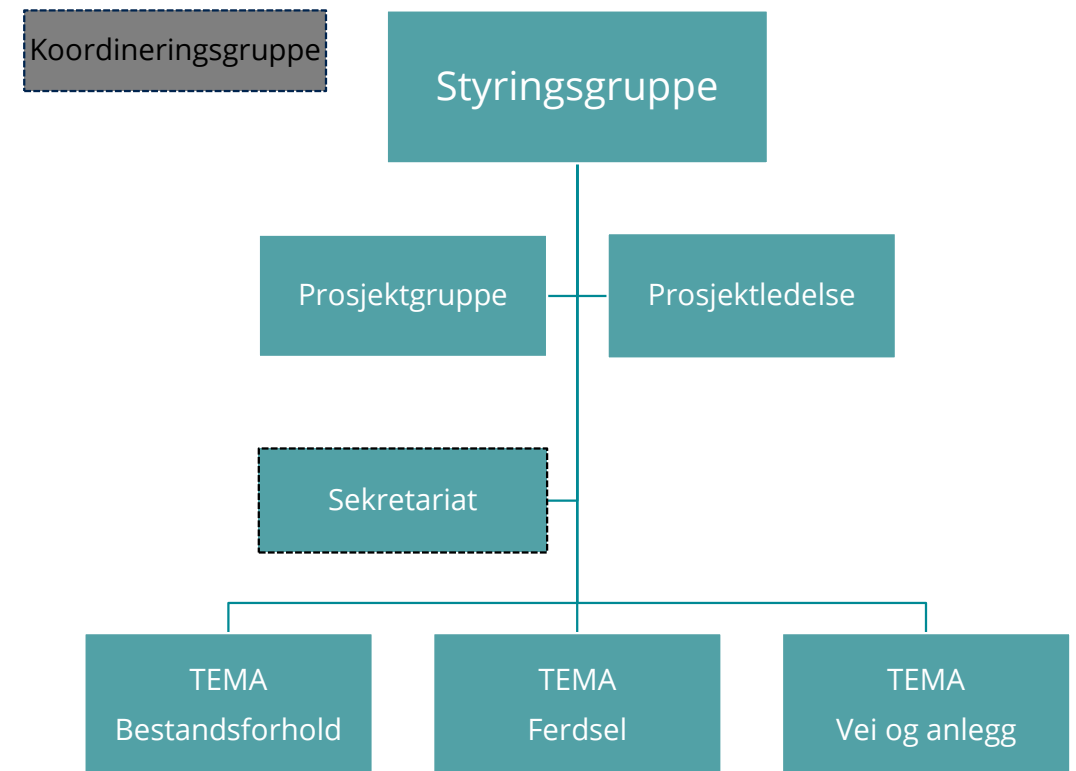

Organisering av arbeidet - prosjektgruppa

Hvem er representert i prosjektgruppa?

- Kommuner fra alle fylker
- Felles representant for fylkeskommunene
- Villreinnemnda for Snøhetta og Knutshø
- Snøhetta Villreinutvalg
- Verneområderepresentant
- Statsforvalteren i Innlandet, Møre og Romsdal og Trøndelag
- Villreinsenteret er sekretariat

Hovedmål for prosjektgruppa

Prosjektgruppa skal utrede tiltak som er nødvendige for å bedre forholdene for villreinen.

For foreslått tiltak skal:

- a. Nytteverdien for villreinen beskrives
- b. Øvrige konsekvenser beskrives
- c. Grove kostnadsoverslag utarbeides
- d. Nullalternativ beskrives, det vil si framtidig situasjon for villreinen dersom foreslåtte tiltak ikke gjennomføres.
- e. Statlig utredningsinstruks – legger rammer

Fagtema

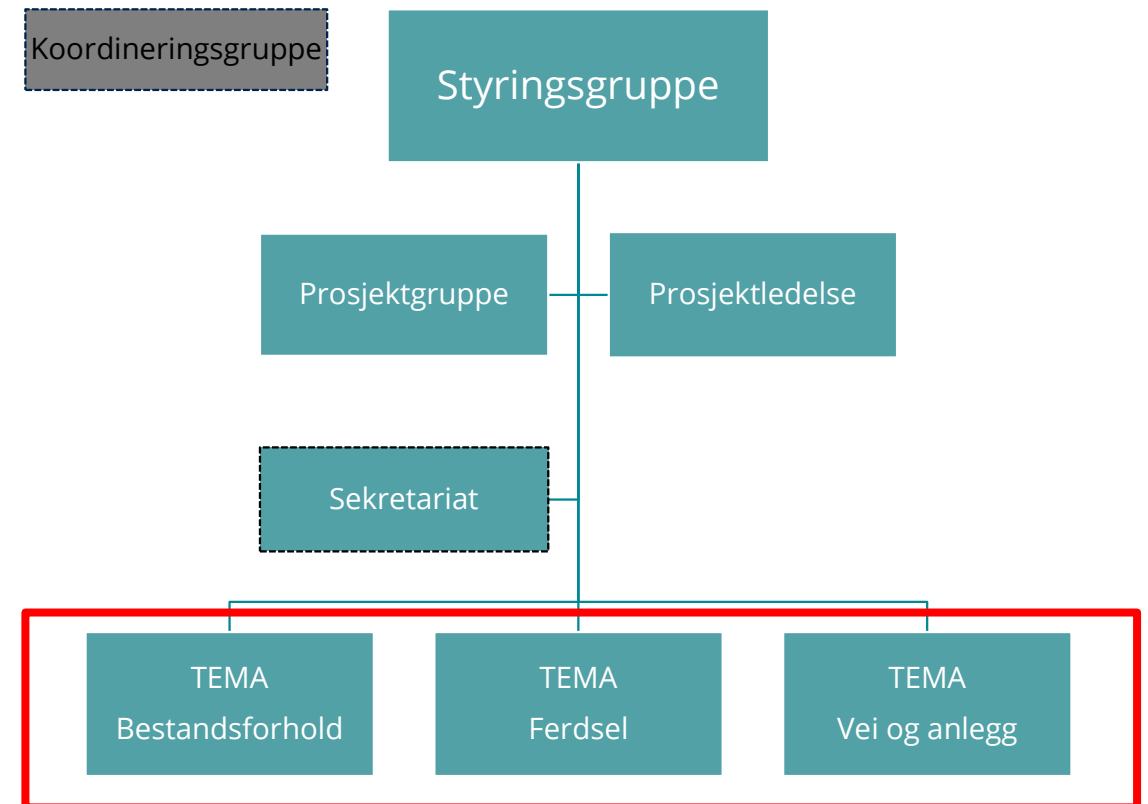
- Faggruppe eller fagdager

Behovsvurderes - prosjektgruppa

Fagpersoner inviteres inn

Berørte aktører inviteres inn

Hurtigarbeidende

Prosjektgruppa står ansvarlig for sluttrapporten, som utgis uten logoer. Det bør tilstrebes konsensus i prosjektgruppa, men dersom det er uenigheter som ikke lar seg løse bør disse komme fram i rapporten.

Planlagt fremdriftsplan i 2023

Innledende prosess - involvering - problemforståelse - etablering av prosjekt	
Januar, februar	Innledende møter, planlegging av prosjekt, utarbeidelse av prosjektbeskrivelse. Etablering av grupper. Informasjonsarbeid.
Mars	Oppstart- og informasjonsmøter, oppstart av prosjektgruppe, problemforståelse, innspill til scenariekjøring. Innspillsmuligheter .
Arbeid med forslag til tiltak – første runde	
Mars	Ta imot og vurdere innspill. Oppstart på fagtema og arbeidsgrupper. Arbeidsperiode for villreinsenter og statsforvalter. Fremlegging av utfordringer for prosjektgruppe.
April	Ta imot og vurdere innspill . Statsforvalter, villreinsenter, prosjektgruppe, arbeidsgruppe, arbeider med tiltak og utfordringer. Temamøter.
Første utkast til tiltaksplan	
Mai	Nye åpne informasjonsmøter. Møte med aktørene - gjennomgang av første oversikt over tiltak. Muligheter til å komme med nye innspill . Forankring av forslag til tiltak.
Juni	Arbeidsperiode for statsforvalter, villreinsenteret og prosjektgruppa. Innarbeiding av innspill. Forankring i egen organisasjon. Levere økonomi- og avviksrapport til Miljødirektoratet. Møte med interdepartemental arbeidsgruppe om stortingsmelding, erfaringer og problemstillinger.
August	Utvexling av informasjon mellom arbeidet med stortingsmelding og tiltaksplaner. Arbeidsperiode.
Andre utkast til tiltaksplan	
September	Nye åpne informasjonsmøter. Siste innspillsmulighet . Arbeidsperiode for statsforvalter, villreinsenteret og prosjektgruppa.
Tredje utkast til tiltaksplan	
Oktober	Møtevirksomhet - forankring av tredje forslag hos aktører som har tiltak. Foreløpig utkast til sluttrapport til Miljødirektoratet. Møte med interdepartemental arbeidsgruppe. Siste arbeidsperiode for statsforvalter, villreinsenteret og prosjektgruppa. Justeringer.
November	Vurdering og forankring hos statsforvalter.
1. des. 2023 levere utkast til tiltaksplan til Miljødirektoratet	

Veien videre

Prosjektgruppe + Statsforvalteren i Trøndelag

- Utkast til tiltaksplan oversende til Miljødirektoratet innen 01.12.2023.
- Statsforvalteren oversender sine egne anbefalinger om prioritering av tiltak og videre arbeid med oppfølging.

Miljødirektoratet

- Videre sender alle planene til Klima- og miljødepartementet innen 15.12.2023.

Klima- og miljødepartementet

- Utkast til tiltaksplaner tas inn i arbeidet med stortingsmelding.
- Vurdere bruk av eksisterende og nye virkemidler, utforming av ny politikk.
- I løpet av 1. kvartal 2024 tas planene til behandling med sikte på at regjeringen fastsetter og godkjenner planene innen utgangen av 2024.

Kontaktinformasjon hos Statsforvalteren i Trøndelag

Bjørn Rangbru, tlf 73199203, e-post: bjorn.rangbru@statsforvalteren.no

Simon Heier, tlf 74168085, e-post: simon.heier@statsforvalteren.no

Statsforvalteren i Trøndelag, e-post: sftlpost@statsforvalteren.no

Innspill til prosessen

Hva er problemet, og hva vil vi oppnå?

Hvilke tiltak er relevante?

Hvilke prinsipielle spørsmål reiser tiltakene?

Hva er de positive og negative virkningene av tiltakene, hvor varige er de, og hvem blir berørt?

Hvilket tiltak anbefales, og hvorfor?

Hva er forutsetningene for en vellykket gjennomføring?

**Statlig
utredningsinstruks**

Hvordan komme med innspill?